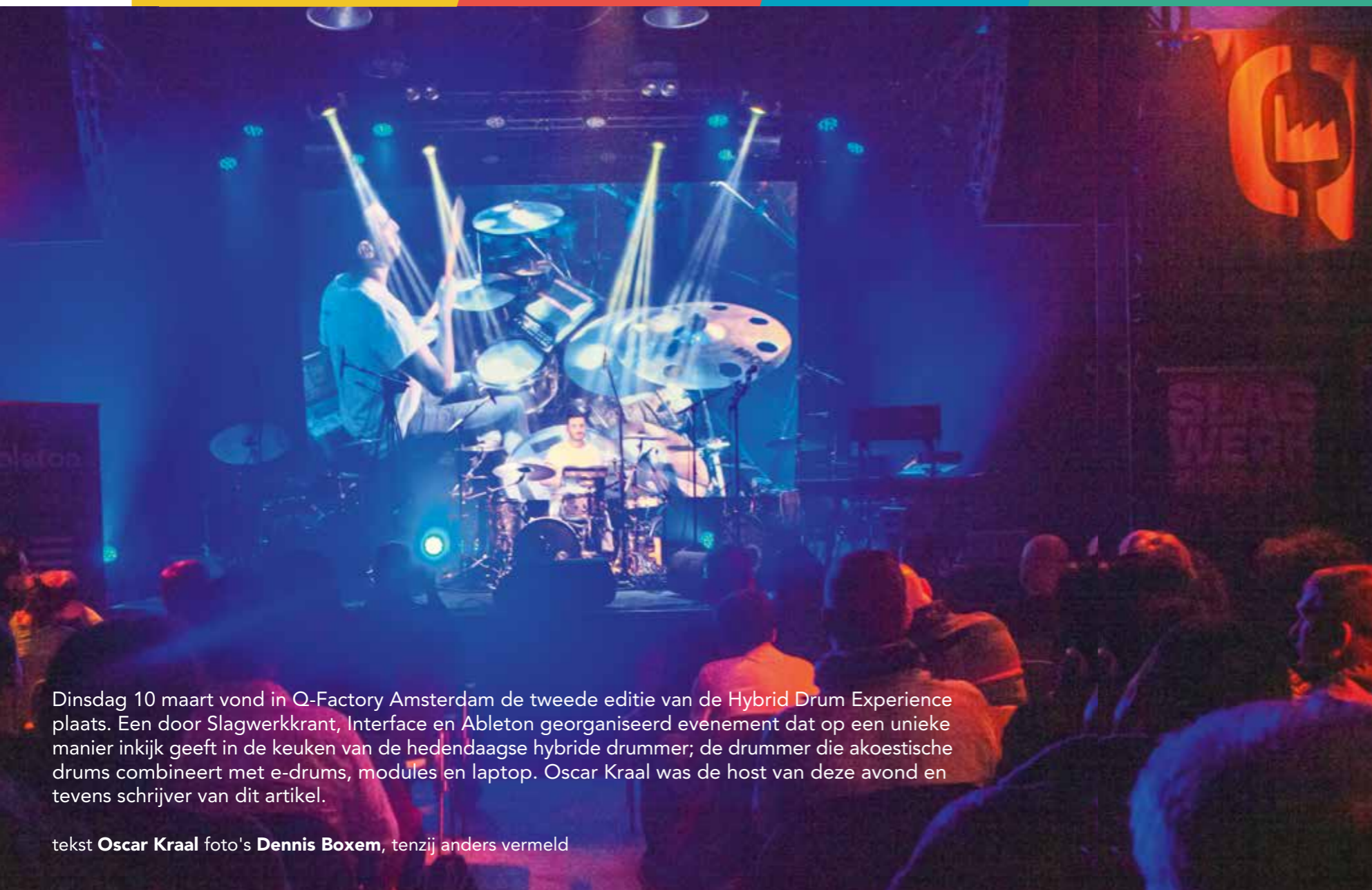

Hybrid Drums Experience 2020

Alles over hybride drummen in de 20's

met **Claudio Arduini** **Jordi Geuens** **Remi Lauw** **Stefan Kruger**

Dinsdag 10 maart vond in Q-Factory Amsterdam de tweede editie van de Hybrid Drum Experience plaats. Een door Slagwerkkant, Interface en Ableton georganiseerd evenement dat op een unieke manier inkijk geeft in de keuken van de hedendaagse hybride drummer; de drummer die akoestische drums combineert met e-drums, modules en laptop. Oscar Kraal was de host van deze avond en tevens schrijver van dit artikel.

tekst **Oscar Kraal** foto's **Dennis Boxem**, tenzij anders vermeld

Het is voor mij als drummer een ontzettend leuke combinatie om zowel de Hybrid Drum Experience te hosten, als ook het begeleidend artikel voor Slagwerkkant te schrijven. Als host praat je zo'n avond immers aan elkaar en gaat er best veel aan je voorbij, maar ten behoeve van het artikel neem je alle audio op om alles op het gemak nog eens een aantal keer terug te luisteren. En pas dan dringt de diepere laag goed tot je door.

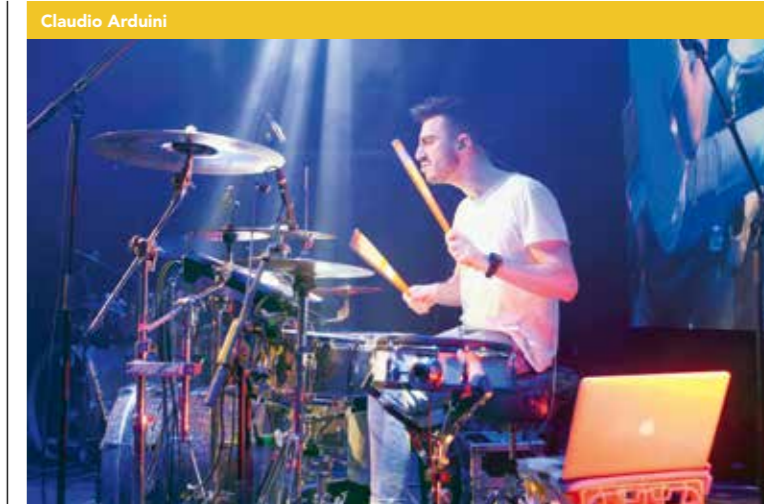
Wat opvalt in de verhalen van nagenoeg alle drummers in de afgelopen twee edities, is dat men voor een hybride set-up met Ableton kiest om de sound van de plaat op een zo organisch mogelijke manier naar de live set te vertalen. Dat is de gemene deler. Ongeacht het genre, iedereen zoekt zijn eigen weg in deze nieuwe wereld, en op die manier komt iedereen dus ook op zijn eigen unieke configuratie uit. Zowel qua drumkit als in het feitelijke gebruik van Ableton.

Dus of dat nu uit eigen interesse is, of noodgedwongen op je weg komt, één ding staat als een paal boven water: vanaf het moment dat je (multi)pads, samples en laptops aan je drumset toevoegt, is 'gewoon lekker drummen' in ieder geval nooit meer hetzelfde.

CLAUDIO ARDUINI

Ook ik moest er een aantal jaar geleden aan geloven, toen ik in 2014 toetrad tot de liveband van Milow. Dat jaar begonnen we als typisch akoestische singer/songwriter-begeleidingsband zonder computers, clicktracks of in-ears, maar al snel maakte dat concept plaats voor *full-on electronics* en was er dus ook een uitgebreide hybride set-up nodig.

Ik had geen idee waar ik moest beginnen, tot we tijdens dat festivalseizoen een aantal keer

een Vlaamse band tegenkwamen die aan de vooravond van hun internationale doorbraak stond: Oscar And The Wolf, met op drums Claudio Arduini.

Wat een show, wat een productie, maar vooral, wat een drummer, dacht ik, toekijkend vanaf *side stage* tijdens hun set op Crammerock 2014. Ik had direct mijn referentiekader gevonden. Het was het begin van mijn eigen zoektocht waarbij ik stiekem veel van hem heb afgekeken.

Voluit hybride

Claudio begint zijn aandeel deze avond Hybrid Drums Experience met de song *Princess* van het debuutalbum van Oscar And The

Wolf. Wat opvalt, is de logica van enkel elektronische drums in de coupletten en dan voluit hybride, met de nadruk op akoestische bassdrum en snaredrum, in de refreinen. Plus het feit dat een elektronische sound door menselijk spel veel minder machinaal klinkt. In zijn hybride set-up vallen ook twee Sabian Choppers op; een 8" en een 10". Drie platte, gestapelde schijven met nagels, waarvan de bovenste schijf iets weg heeft van een werpster, die live heel goed de sound van die typische hoge elektronische hihat nabootsen. Claudio speelt met name op hihat en Choppers op een heel prettige manier tussen recht of een beetje geshuffled, wat de menselijke feel ook weer

>>

Drie drummers en een Ableton-tech

In de eerste editie van Hybrid Drums Experience, juni 2019, traden hybride drummers Nicky Hustinx, Michael Schack, Yori Olijslagers en Jasper Meurs aan. In de 2020-editie zagen we workshops en performances van:

- Remi Lauw (Ableton-tech voor live producties van Lil Kleine en Lost Frequencies)
- Jordi Geuens (Selah Sue, New Hammond Sound Project)
- Claudio Arduini (Oscar And The Wolf)
- Stefan Kruger met toetsenist Stefan Schmid (Zuco 103)

Ze gaven tijdens de tweede editie van Hybrid Drums Experience uitleg over hun werkwijze, de aller tofste features en de *do's and don'ts* van werken met Ableton Live in een hybride drumset-up anno 2020.

Hybrid Drums Experience 2020

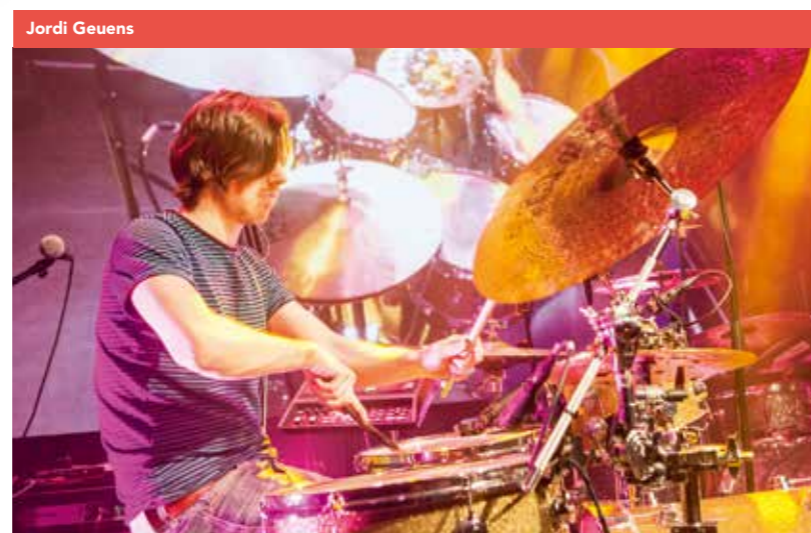
Stefan Kruger, Claudio Arduini en Remi Lauw luisteren naar Jordi Geuens.

goed het eerste optreden dat we alles gingen proberen. Dat was een optreden in Duitsland op een trailer, we stonden dicht op elkaar maar hadden ook allemaal een monitor. Ik was superblij met hoe ik het allemaal in elkaar had gedraaid, maar toen het optreden begon, gingen mijn triggers ineens op random momenten af. Dat kwam door de trillingen en geluidsdruk op het podium, en ik was vergeten de threshold goed af te stellen. Sterker nog, ik wist helemaal niet wat dat was. Maar zoiets overkomt je één keer, en nadat we alles

Tot slot speelt Claudio de track *Undress*, een broeierige halftime shuffle, waarin hij een wel heel vernuftige partij verdeelt over hihat en de beide Choppers. Dus ook hier geldt: het is allemaal wel leuk dat alles uit een kastje komt, maar als je niet kan drummen, heb je er niets aan.

JORDI GEUENS

Jordi Geuens heeft zich in het afgelopen decennium ontwikkeld tot een van de meest gevraagde drummers van België. Ik leerde

Jordi Geuens

goed ingesteld hadden kwam dat gelukkig niet meer voor.

Verschil maken

Claudio laat ons het verschil horen tussen drums puur akoestisch en daarna het hybride arrangement, op de track *Chevrolette* van het tweede album. Het maakt direct duidelijk hoe en waarom hij tot zijn huidige setup is gekomen, want met alleen akoestisch kom je gewoon niet tot de sfeer van de song. Zodra het hybride arrangement start, voel je direct dat het werkt en zit je ook meteen in de groove.

hem kennen in 2008, het laatste jaar van zijn studie in Rotterdam, waarin hij toetrad tot de live band van Postmen, waar ik zelf toevallig in 2003 bij had gespeeld. Ik speelde inmiddels bij Anouk, en Jordi deed met Postmen het voorprogramma voor de Anouk-shows in Gelredome en Sportpaleis. Een cleane drummer qua sound en spel, was mijn indruk toen. Maar hij schuwde ook zeker het experiment niet. Zo herinner ik me in zijn opstelling van toen een 22" hihat die hij op rechts had gemonteerd en twee ridebekken op elkaar als X-hat, supervet! In de jaren daarna heeft hij zich doorontwikkeld tot een topdrummer die met zijn technische fills precies op de scheidslijn tussen fusion en gospelchops zit, met daaromheen ontzettend diepe

Jordi Geuens:

'De verdeling is vaak: elektronische drums in het couplet en dan voor de push volle bak akoestisch in de refreinen'

grooves. Zo zou ook blijken uit zijn spel deze avond.

Gevoelig

Op de vraag waar hij mee wil beginnen antwoordt Jordi: 'Ik ga met het makkelijkste nummer beginnen, dat van Selah Sue. Nou ja, makkelijk is betrekkelijk, want in de band van Selah ben ik naast drummer dus ook de aangewezen 'Ableton-guy'. Dus daar heb ik een overzichtelijke set-up voor gemaakt. Ik gebruik de SPD-S voor samples, layer samples op de akoestische drums, maar gebruik de SPD ook heel vaak als midi-controller om iets in te starten vanuit Ableton. Zo start ik er bijvoorbeeld een ghosttrack in die de elektrische bas op bepaalde punten sidechaint. Ik ben eigenlijk nooit echt in de problemen gekomen, omdat je er heel organisch mee kunt werken en je steeds stap voor stap iets verder komt. In het begin had ik wel last van de laptop met draaiende harde

schijf, omdat die gevoelig zijn voor trillingen en dus over kunnen slaan, maar daar heb je met een SSL solid state drive geen last meer van. Maar laat ik eerst iets spelen voor jullie!'

Swells

Dan start hij de playalong van *Together* van Selah Sue (featuring Childish Gambino). De partij in de coupletten is een minimalistische slow groove, verdeeld over electrokick en een clap op de SPD. De pre-chorus is open, met cymbal swells die dik aanzwellen terwijl hij halverwege een trap-hihatpatroon instart dat ook zal doorlopen in het refrein. In dat refrein gaat de beat naar akoestische drums met de trap-hihats daardoorheen, en pas dan krijg je in de gaten dat het allemaal in een shuffle feel is gespeeld. Trap-hihats in combinatie met live hihats kunnen enorm flammen, maar dat is hier niet het geval. Dat betekent dat Jordi dus loei-

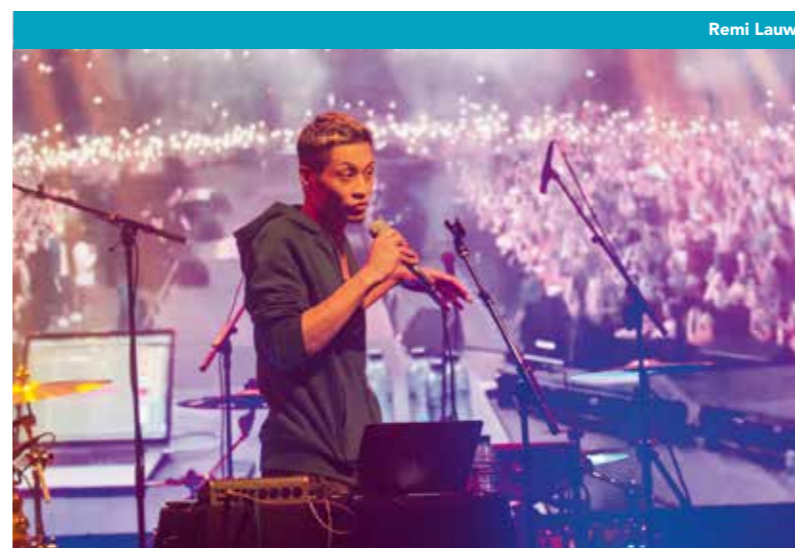
strak op zijn akoestische drums speelt, anders is dat niet mogelijk. Indrukwekkend.

De refreinen worden aangekondigd door een vlijmscherpe fill, die Jordi gaandeweg de song steeds meer uitbouwt en waarvan je steeds net niet kunt vaststellen wat hij nu precies speelt. Ook opvallend is dat gaandeweg de

Remi Lauw:

'Als het signaal van de ene laptop wegvalt, pakt de andere laptop het direct over'

Remi Lauw

song zowel de akoestische als elektronische sounds tot het eind dynamisch blijven aanzwellen. Al met al op het eerste gezicht lang zo makkelijk niet.

Overheads

Voor de volgende song heeft Jordi zijn favoriete Ableton-feature paraat: 'Doordat je steeds de vertaling van plaat naar live moet maken, is er vaak sprake van de verdeling elektronische drums in het couplet en dan voor de push volle bak akoestisch in de refreinen, al dan niet gelayerd met samples. Bij de track *Element Dm*

van mijn Hammond New Sound Project met organist Carlo de Wijs, liep ik er tegenaan dat ik de vertaling moeilijk kon maken met alleen akoestische drums. Want op de opname speel ik met links een brush en met rechts een stick met een mallet op de achterkant voor de cymbal swells, maar daar had ik in de productie veel aan geprocesst. De sfeer van de sound ontstond toen ik alles door (onder meer) een multibandcompressor en een grain delay haalde. Live doe ik dit met de overheadmicrofoons, die haal ik dus door Ableton met dezelfde effecten erop. Luister maar.'

Dan gaat hij meespelen met de track en gebeurt er van alles dat eigenlijk niet in schrift te vatten valt. Ik begrijp wel precies waarom hij de overheads door Ableton haalt; dit gaat meer over sfeer en sound dan over chops. Het is zeer indrukwekkend om te zien hoe Jordi dit allemaal motorisch bij elkaar speelt; die chops zijn dus evenzogoed wel nodig. Verder verwijs ik hiervoor graag naar de videoregistratie op Slagwerkkrant.nl, want alles wat ik er meer over zou schrijven, zou totaal geen recht doen aan wat hier muzikaal allemaal gebeurt.

REMI LAUW

De 'Ableton-tech' is in korte tijd een vast onderdeel geworden in de technische crew van grotere producties. Gezien het gemak

>>

>> ten goede komt. Opvallend ook: naast de akoestische kick die getriggerd wordt, ook twee externe kickpedals.

en een meer akoestische instrumentatie.

'Ik was zelf al aan het experimenteren met een SPD en twee triggers, om zo claps en gelayerde snares aan de klank toe te voegen. Dat ben ik bij de nieuwe nummers direct gaan inzetten, waardoor de sound van de band volledig veranderde naar wat het nu is, *dreamy* electropop. De toetsenist bedient Ableton voor de backingtracks en we hebben besloten dat ik alle sounds zelf trigger, layer en uitstuur. Daarvoor gebruik ik zowel de SPD als een triggermodule. 'Het was even zoeken naar de beste vorm en al doende leert men, want ik herinner me nog

Triggeren

Claudio legt uit hoe hij tot hybride drums spelen is gekomen: 'Ik studeerde jazz aan het Conservatorium van Maastricht, maar was zelf veel meer met pop bezig, dus toen het te druk werd met de band ben ik moeten stoppen. Maar de afstand tussen praktijk en studie was ook te groot geworden. Toen ik erbij kwam, was de muziek veel meer folk-gericht, met meerstemmige samenzang

Claudio Arduini:

'Ik was vergeten de threshold goed af te stellen; zoiets overkomt je één keer'

Hybrid Drums Experience 2020

tijd om tussen sounds te switchen dus doet Ableton dat voor hem, zo ook voor de enige hardware-synth op het podium. Alle stukjes zijn losgeknipt, alle andere synths zijn midi en betrekken hun sounds uit en worden geswitcht door Ableton.'

Menselijke feel

We krijgen een aantal video-fragmenten te zien van beide artiesten. Een vlammende Micky Fisser die bij de opening van de Ziggo Dome show van Lil Kleine een dikke tomgroove slaat, waarbij je direct de combinatie van live band en backingtracks via Ableton hoort. Dan een fragment van Lost Frequencies met op drums Laurent Seys, die volledig gesampled speelt, maar wel met een motoriek alsof het een rockshow betreft. De edm-sounds worden met een menselijke feel gespeeld, en dat werkt hier enorm goed.

Er zijn vragen uit het publiek. Wie hoort nou precies wat in de band? Remi laat op het scherm wat features van de set-up zien: 'Je ziet hier dat het een redelijk overzichtelijke set is. Ableton stuurt de click uit naar de muzikanten, maar bij de count-ins en vocal cues – een ingesproken stem die veranderingen aankondigt – hoort iedereen die op het podium staat de click en de cue. En wat ik zelf een toffe feature vind, is dat je overgangen tussen songs kunt maken waarbij het tempo geleidelijk van langzaam naar sneller gaat, werkt heel makkelijk en je houdt daardoor de flow vast.'

Dan merkt iemand op dat we de leadvocals van Lil Kleine gewoon horen meelopen. 'Tja, dat is hiphop! Ik stuur alles apart uit, dus de Front Of House kan altijd een blend van de live en studio-vocals maken.'

Tot slot: of hij veel van huis is? 'De eerste paar shows van een nieuwe set-up ga ik altijd mee, maar als het eenmaal staat dan staat het, en kan de productie zonder mij draaien. Ik krijg heel soms nog wel eens een telefoontje op een onverwacht tijdstip...'

taken uitvoeren binnen Ableton. Best complex om op te zetten, dus zodoende kwam men snel bij mij uit om dergelijke sets te bouwen. Er is zó veel mogelijk en het verschilt heel erg per artiest waar het dan uiteindelijk op uitkomt.'

Zo is de set-up bij Lil Kleine een relatief simpele voor wat betreft de band: 'Het is hiphop, dus Ableton laat partijen meelopen die niet live gespeeld kunnen worden, en de band speelt daar dan overheen. De dj heeft een controller en twee microfoons waarmee hij over de in-ears met de band en de artiest apart kan communiceren. Verdere complexiteit zit hem vooral in de timecodes die als midinoot worden uitgestuurd en zo naast de muziek ook het licht, de visuals en de pyrotechniek aansturen. Dat betekent dat je, als de laptop uitvalt, gewoon geen show hebt. Vandaar dat we altijd twee laptops hebben staan. Als het signaal van de ene laptop wegvalt, pakt de andere laptop het direct over. Gelukkig is dat nog nooit gebeurd.'

Lost Frequencies

'Bij Lost Frequencies is het weer een compleet andere set. Dat is edm, dus die willen geen enkel live instrument horen. De drummer speelt op een volledig elektronische kit en alle drumsounds zijn gesampled. Hij heeft geen

voor Lil Kleine en Lost Frequencies.

Lil Kleine

Via het grote led-scherm krijgen we inzage in de sets die Remi voor beide artiesten en hun live bands heeft gemaakt. Hij toont ons een aantal videofragmenten, waarin hij laat zien hoe dat er in de praktijk aan toe gaat. Remi: 'Ik ben er eigenlijk in gerold doordat ik als producer al veel met Ableton werkte. Ik ben zelf gitarist, en in mijn eigen band Secret Rendezvous werken we met drie laptops die allemaal gesynct zijn en allemaal hun eigen

>> waarmee je live in de vorm van een song kunt ingrijpen – terwijl clicktrack, backingtracks, samples en effecten door blijven lopen, of in het moment gemanipuleerd kunnen worden – ontstond de behoefte aan extern ingehuurde krachten die de hele Ableton-set voor een productie kunnen opzetten. Vaak ook nog eens met inbegrip van visuals, lichtshow en pyrotechniek. Remi Lauw is een van die krachten, en hij heeft zich in korte tijd opgewerkt tot een van de go-to-specialisten als het gaat om het opzetten van de hele Ableton-rig voor grote shows. Hij doet dit onder meer

Videoregistratie Hybrid Drums Experience

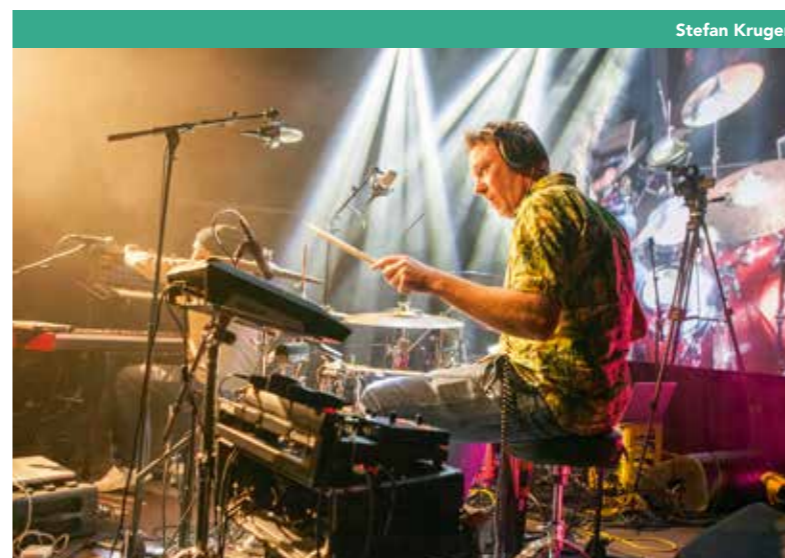
Op Slagwerkkrant.nl en op ons Youtube-kanaal SlagwerkVideo vind je in vier delen een integrale registratie van de avond Hybrid Drums Experience 2020.

www.slagwerkkrant.nl
www.youtube.com/slagwerkvideo

Stefan Kruger:

'Aangezien we al zo lang met Ableton werken, is er nu sprake van een contrarevolutie in onze set-up'

STEFAN KRUGER

Stefan Kruger en toetsenist Stefan Schmid kennen elkaar door en door na twintig jaar Zuco 103 en een serie andere projecten (waaronder de liveband van Caro Emerald). Dat is te merken, want als sluitstuk van de avond hadden wij hen gevraagd om vooral samenspel en de mogelijkheid tot jammen uit te lichten. 'Wij zijn eigenlijk een soort *godfathers* van werken met Ableton en alles wat ermee mogelijk is, omdat we er sinds het begin al mee werken', aldus Stefan. 'Dan heb je het over het jaar 1603! We zijn een beetje mee-geëvolueerd met de ontwikkeling van Ableton Live, maar we zijn ook helemaal trans-geëvolueerd en weer helemaal de andere kant op gegaan. We hebben hier nu een behoorlijk analoge set staan. Ik haal dus geen samples uit m'n SPD; die gebruik ik alleen maar als aanstuurmodule om loops in te starten.'

De click

'Voor Ableton er was, werkten we eerst gewoon met analoge

dj's op het podium. Later kwam daar een sampler bij, een oude E-mu sampler die op het podium stond. Er is ook nog een tijd geweest dat we zelfs met minidisks experimenteerden. In veel van die situaties was dat ook nog zonder click, dus je zette iets hard op de monitor en speelde daarop mee. Soms zat je erop maar soms vloog je er ook helemaal af. Zo hebben we het de eerste jaren met Zuco 103 gedaan. En toen kwam Ableton, maar daar kon je in het begin eigenlijk niet veel meer mee dan loops afdraaien. Wel meerdere loops tegelijk, dus dat was voor ons al een uitkomst. Daardoor konden de sampler en minidisk-speler weer van het podium. 'Aangezien wij samen in de eerste liveband van Caro Emerald zaten, hebben we wereldwijd al die grote shows gedaan en op Ableton in elkaar gezet. Dus de timecodes, count-ins en vocal cues en noem maar op wat er allemaal mee kan, kwamen allemaal bij ons vandaan. Maar aangezien we al zo lang met Ableton werken, is er momenteel een beetje sprake van een contrarevolutie in onze set-up. We hebben vandaag dus behoorlijk veel analoge spullen

meegenomen: een analoge kick, een analoge clap, een analoge snare. 'We gaan een bepaalde richting op met z'n allen waarin alles clean en strak moet zijn. Je kunt alles programmeren tegenwoordig. Dat is niet fout, maar als je zó veel shows hebt gedaan die zo *tight* zijn, zo strak, dan wil je weer vrijheid gaan creëren. Eigenlijk weer terug naar hoe het was. Ik speel wel met click, en die kan ik helemaal precies raken als ik wil, maar voor mij is die alleen maar een guide; als ik 'm raak dan raak ik 'm. Maar ik kan er ook voor of achter spelen. Maar ik ga er niet uit!'

Struikelbeat

Dan beginnen de beide Stefans aan een jam die is gebaseerd op een stuk van Zuco 103. De toetsen combineren bassynth met Fender Rhodes, waarover Stefan Kruger een van de merkwaardig-

ste struikelbeats speelt die ik ooit heb gehoord. De beat valt steeds met niet om, en Stefan wisselt steeds af tussen de backbeat laid-back spelen of die gewoon echt een zestiende noot te verplaatsen. Bewonderenswaardig hoe ze zelf nog in time blijven denken terwijl alles ogenschijnlijk de hele tijd wat betreft de timing bijna uit de bocht vliegt. Daar helpt de clicktrack natuurlijk wel mee. Het was vooral ook geweldig om te zien dat je ondanks inzet van Ableton zo vrij als een vogel kunt musiceren en jammen zoals dat woord bedoeld is, namelijk: beginnen met spelen en gewoon maar kijken wat er gebeurt.

Al met al kunnen we terugkijken op weer een zeer diverse en geslaagde avond, die nog net kon doorgaan voordat alle Coronamaatregelen werden ingesteld. Het zal wel even duren voordat we weer met z'n allen naar een clubshow, evenement of festival kunnen gaan. We gaan er in ieder geval vanuit dat er volgend jaar weer een Hybrid Drums Experience is. Tot die tijd: let op elkaar en *stay safe!* ■

De Hybrid Drums Experience crew, met veel dank aan host Oscar Kraal en Jan van der Gaag en Maurits Boegman van Ableton

